

ויש מי שהראה כד פעם: עשר פעמים 'דיו', אחד עשר פעם 'דיהם' [והיה יכול לומר 'ידם'], 'ידיו לא שטף במים', 'תמכו בידיו', וישלך מיִדו' [ואף על פי שזה האחרון אינו מלא, אך לא כתיב מידו בחולם רק בקמץ, לשון רבים] (מהר"ר משה בצלאל בן השפ"א, נדפס בסוף ספר שפת אמת).

'מאי קאמר, הכי קאמר במקום שסומכין שוחטין שתכף לסמיכה שחיטה'. אינו משנה הגירסה, כי כן מצינו פעמים רבות '... במשמעות 'ש...' [וכן מצינו תופעה הפוכה]. ע' במצוין ביוסף דעת ב"ב קע. וערכין ט.

'חומר בתנופה, שהתנופה נוהגת בקרבן היחיד ובקרבן הצבור בחיים ובשחוטין ובדבר שיש בו רוח חיים ובדבר שאין בו רוח חיים, מה שאין כן בסמיכה'. סמיכה נוהגת בשני קרבנות ציבור כמו שאמרו לעיל, אלא שנה כאן 'קרבנות ציבור' משום סיום דבריו – 'בחיים ובשחוטין', שהתנופה בחיים ובשחוטים אינה קיימת אלא בשלמי ציבור (כדתנן לעיל סא.), ועל זה קאי 'מה שאין כן בסמיכה' – שאינה אלא בחיים (עפ"י רש"י (עע"ש) וחדושי הגר"ס).

דף צד

'בזמן שכהן גדול רוצה להקטיר, היה עולה בכבש והסגן בימינו'. ואם תאמר, הלא ההולך לימין רבו הרי זה בור? ויש לישב בשני אופנים: או מפני שכשעולה בכבש שמאלו למערב, לצד הייכל וקדש הקדשים, לכן הסגן בימינו שלא כרגיל, כדי שלא להפריד בין הכהן הגדול להיכל. או י"ל ששאר הכהנים היו מהלכים לשמאל הכהן הגדול, וכמו שאמרו (בסנהדרין יט.) שהסגן הולך בימינו כשראש בית אב וכל העם משמאלו. [וע' להלן (צח: ובתוספתא סנהדרין ח) מחלוקת תנאים האם האמצעי משובח או השני, כנר המערבי שהוא השני ומימינו אחד, וכל השאר משמאל] (עפ"י עלה יונה עמ' רעז). ע"ע תו"י יומא מה. ד"ה היום.

פרק אחד עשר – 'שתי הלחם'

'ונאפות אחת אחת... ונאפות שתיים שתיים' – בספר קרן אורה (כאן ולהלן צה:) כתב שאין הכוונה שהיו הלחמים נאפים בתנור בנפרד או בזוגות, אלא המדובר כאן רק על נתנינתם בתנור [כמו שלמדו מושמת אותם, כדלהלן – מעשה השימה], אבל בשעת האפיה היו נתונים הלחמים כולם בתנור, שהרי התנור מקדשם כדלהלן, והלא כלי שרת אינו מקדש אלא אם נתון בתוכו השיעור כולו כאחת ולא מקצתו.

ואולם בחזון איש (כו, ג.) וכן נראה מדבריו בסי' לב סק"ח) נקט בפשיטות שהאפיה היתה נעשית אחת אחת או שתיים שתיים, וכתב שצריך לומר כיון שלמדו זאת מן המקראות, גזרת הכתוב היא שמתקדשות אחת אחת בלחם הפנים ושתיים שתיים בלחם. [ולפי זה כתב שלדעת הסובר מדת יבש נתקדשה, יש לומר ששתי הלחם מתקדשים כבר בעשרון, כיון שנאפה אחת אחת].

א. על הקושיא הנזכרת, כיצד התנור מקדש אחת אחת – כתב בספר שלמי שמעון (עפ"י המבואר בתוס' מעילה) שדין 'תנור מקדש' אינו כשאר כלי שרת, אלא מעשה האפיה הוא המקדש ולא ההימצאות בתוכו, אשר על כן יש לומר שדין 'מלאים' לא נאמר אלא בקידוש כלי ולא בתנור.